No. 1327 Zaterdag 5 Juni 1909 26ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 4 Juni

MOEDERLAND EN KOLONIEN.

(Vervolg.)

BEGINSELEN VAN ONZE KOLONIEN IN AMERIKA.

V. Onderwijs.

Aanteekening der Redactie.

Ad 3. De omgeving schijnt zeer sterk op den mensch in te werken. Hoe goed men de Kolonie en de koloniale toestanden oók kenne, als men eenmaal in Nederland is teruggekeerd en daar eenigen tijd heeft doorgebracht, zullen nieuwe indrukken de oude al heel spoedig vervangen, men herinnert zich den toestand van Curacao nog slechts zeer vaag, en is bijna niet meer in staat daarover een zuiver oordeel te vormen. Men leeft in een geheel andere omgeving, welke totaal verschilt van de tropische en men kan zich niet dan met de grootste moeite in de Kolonie verplaatsen.

Natuurlijk gevolg hiervan is, dat men de Curaçaosche toestanden volgens Hollandsche opvatting beoordeelt, met andere woorden, een verkeerden maatstaf aanlegt.

Dit ter algemeene inleiding voor het geen volgen gaat.

De Heeren Ontwerpers verlangen No. 3, dat er voldoende gelegenheid zal bestaan tot een degelijke opleiding voor beroepen en betrekkingen.

Een Ambachtsschool dus en een Handelsschool.

Het nut dezer scholen zal wel niemand ontkennen, en zoodra de Kolonie betere tijden doormaakt, zal de ontwikkeling van het onderwijs zeer zeker in die richting worden gestuurd.

Op het oogenblik is dit alles echter nog niet bereikbaar.

Eerst moeten de fundamenten worden gelegd en dan kan daarop later hooger worden opgebouwd.

Men moet de krachten niet gaan versnipperen, vooral niet als men slechts over geringe krachten kan beschikken. En een noodlijdende Kolonie moet alleeerst alle beschikbare middelen ten dienste stellen van het allernoodzakelijkste, het lager onderwijs, tot onwikkeling en beschaving van de groote massa, het volk.

Daar moet nog heel wat geld besteed worden, alvorens men zeggen kan voldoende voor het volksonderwijs gezorgd te hebben. En alleen daardoor worden de grondslagen gelegd, waarop de verdere ontwikkeling steunen moet.

Wat nu te denken van een *toelichting* als deze; Voor deze koloniën kan niet de eisch gesteld worden, dat er gelegenheid bestaan zal om in de koloniën toelating te verkrijgen tot de Nederlandsche Universiteiten."?

Hoogerburgerscholen en Gymnasia?

Maar, een eisch daartoe wil men immers niet stellen.

Wat dan wel?

„Zooveel mogelijk, worde de gelegenheid geopend om in de koloniën aansluiting te verkrijgen aan de verschillende klassen der voorbereidende scholen van de Nederlandsche hoogescholen"

Er wordt reeds een aanmerkelijk toontje lager gezongen. En toch nog veel te hoog voor Curaçao.

Men heeft het Oost-Indisch programma voor leiddraad genomen.

Wat helaas, nog veel te vaak geschiedt, als men over Curaçao spreekt en oordeelt.

De West is geen Kleine Oost.

De West, en zeer zeker Curaçao, verschilt hemelsbreed met de Oost, is daaraan geheel tegenovergesteld, gelijk het Oosten aan 't Westen.

Hier geen afzonderlijke kring van goedbezoldigde Nederlandsche ambtenaren. De Nederlanders onder de ambtenaren kan men hier op de vingers tellen. Hier dus geen afzonderlijke Europeesche school, in dien zin, dat het onderwijs er dient op ingericht, dat verre weg de meeste leerlingen later in Nederland hun opleiding moeten voleindigen of, naar Nederland terug keeren om daar te blijven.

Bijna alle leerlingen onzer scholen zijn Curaçaönaars en voltooien hun schoolkennis in de kolonie zelf. De meesten hunner, zoo zij niet in de Kolonie blijven, vestigen zich in Amerika, meer nog op de kustplaatsen van Venezuela. Met deze toekomst der leerlingen moet het onderwijs rekening houden.

De enkele schoolgaande kinderen van twee drie Hollanders mogen toch niet de richting van het onderwijs bepalen.

Op de laatste vergadering van Ouders en Onderwijzers, 15 Mei ll. gehouden, zeide hierover de Heer H. K. H. MICHELSEN, Hoofd der Hendrikschool, als antwoord op de vraag: „Wanneer moet ik mijne kinderen naar Holland sturen ter verdere opleiding, en in hoeverre sluit het onderwijs op de Hendrikschool aan bij dat in Holland."

„Het antwoord is tweeërlei. Tot ouders, die flink bemiddeld zijn en voor wie het geen vereischte is, de kinderen zoo kort mogelijk in Holland te laten, zou spreker zeggen; stuurt ze vroeg, liefst van uit de 4e klasse, want het onderwijs in onze eerste drie klassen loopt tamelijk wel parallel met dat in Holland. Maar een eerste voorwaarde is, dat de kinderen Hollandsch hooren spreken thuis en het ook zelf spreken, anders zullen zij in dat vak zeker achter zijn.

Voor hen echter, die hun kinderen zoo lang mogelijk hier willen houden is het noodig, dat ze van af de 5e of 6e klasse bijgewerkt worden, daar, wat volgens spreker, ook zeer gewenscht is, ons onderwijs van af de 4e klasse niet correspondeert met het Hollandsche. Wij mogen natuurlijk ons onderwijs, vervolgde spreker, niet inrichten naar de behoeften van den enkeling, die naar Holland gaat, maar moeten rekening houden met de belangen van de overgroote meerderheid, die hier blijft. In Fransch, Aardrijksk. v. Nederl., Vad. Geschiedenis, blijven we hier zeer ten achter bij de Hollandsche scholen en wil een leerling uit de 6e klasse, die in Dec. afloopt, in Juli d. v. in Holland examen doen voor de 1e klasse H. B. S., dan zal hij gedurende het jaar, dat hij in de 6e klasse zit, en de maanden vóór zijn examen flink dienen bijgewerkt te worden in die vakken."

De Heer MICHELSEN acht het dus zeer gewenscht, dat het onderwijs reeds van af de 4e. klasse *niet* correspondeert met het Hollandsche, in tegenstelling met de Ontwerpers van het Koloniaal programma, die dit *wel* wenschen en dan nog liefst in aansluiting met de voorbereidende scholen voor de Nederlandsche hoogescholen.

Wie hier het meeste recht van spreken heeft, zal wel niet verdedigd behoeven te worden. De Heer MICHELSEN, Hoofd der Hendrikschool, staat als deskundige hooger dan de Heeren Ontwerpers. Zij zullen het ons niet euvel duiden, dat wij geheel aan diens zijde staan.

En toch zouden wij wederom met hen gaarne zien, dat meerdere jongelui uitgebreider onderricht, ja zelfs in Nederland hun opleiding konden genieten, al was het alleen maar om den band tusschen Moederland en Koloniën hechter te maken.

Het eenige middel daartoe zou wezen het beschikbaar stellen van studiebeurzen.

Het algemeen Nederlandsch Verbond heeft een zeer goede daad verricht met f 1000 uit te trekken om twee jongelieden in Nederland te laten studeeren.

De Groep „Nederlandsche Antillen" volgde dit goede voorbeeld en vroeg en verkreeg van het Koloniaal Bestuur jaarlijks f500 subsidie om verschillende leerlingen van de eilanden op Curaçao een vollediger onderricht te geven.

Dit is reeds iets in de goede richting.

Zou de Vereeniging „Moederland en Koloniën" nu zelf ook niet een paar studiebeurzen voor hetzelfde doel kunnen geven, of althans haar invloed gebruiken, opdat de Regeering of het Koloniaal Bestuur de noodige gelden daarvoor gaf?

Deze Vereeniging zou daardoor haar eigen Program practisch in toepassing brengen en zeer veel goed stichten.

Het volksonderwijs, het onderwijs voor de massa, moet rekening houden met de behoeften van het algemeen, maar bijzondere studiebeurzen konden ook de belangen van sommige enkelingen beter behartigen.

Men hoort wel eens van jongens van uitstekenden aanleg, van talent zelfs, die gaarne zich in het een of ander vak zouden willen bekwamen, maar de noodige middelen missen om hun studie verder voort te zetten en schilder te worden, of musicus, zeevaatkundige, ingenieur en dergelijke.

Voor die enkelingen kan men het geheele ondewijs niet gaan wijzigen. Die wijziging zou daarenboven toch niet aan het beoogde doel beantwoorden. Maar een paar studiebeurzen zouden zeer goed besteed zijn en dezen en genen een betere toekomst openen.

Is het niet vreemd, dat Surinamers in Suriname opgeleid, hier in Curaçao benoemd kunnen worden tot Gouvernements-geneeskundige, die dan later tijdens hun verlof op kosten van Curaçao zich in Nederland verder bekwamen en na een paar jaar dienst in onze Kolonie naar Suriname terug keeren?

Verdient het geen aanbeveling ook op Curaçao een gelegenheid te openen om Curaçaonaars op te leiden tot geneeskundige?

Wij gaan dus geheel accoord met de Heeren Ontwerpers waar zij verklaren: Het komt noodig voor om voor verdienstelijke on — en minvermogenden den weg voor verdere ontwikkeling niet af te snijden, maar de geschikten daarentegen aan te moedigen".

Maar wij verschillen van meening, waar zij dit doel willen bereiken „hetzij door kosteloos onderwijs, hetzij door beurzen, toelagen, enz.

Wij voor ons meenen, dat een paar beurzen daartoe voldoende zullen zijn. Verdienstelijke jongelui van talent en aanleg, onder de on-en minvermogenden, die in aanmerking zullen komen om vooruitgeholpen te worden, blijven altijd uitzondering. Het schoolonderwijs behoeft met deze uitzonderingen geen rekening te houden, maar wel is het jammer, dat zulke goede krachten verloren gaan door gebrek aan den noodigen steun, welke door een paar studiebeurzen ruimschoots kon worden verstrekt.

Wij hopen, dat de Vereeniging „Moederland en Koloniën" in dien geest iets zal kunnen doen.

Prinsesjesdag.

Het Lichtfeest.

De bijzondere verslaggever van *De Maasbode* schrijft uit den Haag, 10 Mei:

't Is nu zeven uur. De menschen stroomen in dichte drommen naar de straten waar de lichtstoet om negen uur passeeren zal. Overal is men druk bezig om de duizenden lichtjes aan te steken. Weldra zijn de straten in een lichtzee herschapen. De ontelbare oranje-ballons, werpen een oranje-rozigen gloed over het begeesterde publiek. Tallooze vetlichtjes hangen stil te branden, het gaslicht in velerlei figuren, letters en zinspreuken aan muren aangebracht wipperen in 't avondwindje en de duizenden electrische lampjes gloeien te midden van groen en oranje. Dat maakt een verrassend en grootsch effect. Die stroomen van licht doen de groote geestdrift onder 't publiek losbarsten en onder gejuich en gejubel wacht men op den komenden lichtstoet.

Om acht uur is er geen plaatsje meer te bekomen. Reikhalzend verdringen zich de menschen en nu en dan wordt 't gedrang zoo erg dat 't haast onhoudbaar wordt en huisvaders en moeders voor hun ruiten vreezen.

En eindelijk gaat het door de dichte rijen „daar is hij", daar komt hij. In de verte zagen we een streep van lichtende lampions en walmende fakkels naderen. Donderende ovaties stegen in de lucht, een vijftiental muziekkorpsen deden welluidende melodiën door de straten weergalmen. Meer dan 45 corporatiën, waaronder ook verschillende katholieke, trokken met ontpooide vaandels en duizenden lampions onder een walmend fakkellicht langs de dichte scharen van menschen, die niet ophielden met juichen.

't Was een grootsche stoet, een openlijke oranje-betooging van jongelingen, mannen en grijsaards, die nu op zichbare wijze hun liefde en aanhankelijkheid aan ons dierbaar Vorstenhuis toonden door in dichte gelederen door de straten der hofstad te trekken. Dan als de lange stoet voorbijwas, jubelde het „Oranje boven" van alle hoeken der straten en uit ramen van balkons, ja zelfs van daken klonk het enthousiaste „Oranje boven, leve Willemien".

De Illuminatie.

De residentie— de Hagenaars zijn er trotsch op— is mooi,—ook zonder feesttooi. Maar zoo hier en daar en overal groen en bloemen, langs palen in slingers,— het kleedt toch wel En dan van avond de feestverlichting.— Of ze „algemeen" was? Wie het beweerde, zou aan de waarheid te kort doen. Maar wat wel — zonder met de waarheid in strijd te komen—gezegd kan worden, is: dat „in het algemeen" aan de opwekking van B en W. was voldaan om het feestlicht te ontsteken.

Het spreekt vanzelf dat de opwekking van het gemeentebestuur het der Stedelijke Overheid tot plicht maakte, voor te gaan.

En dan mag al dadelijk gezegd, dat de „ouderwetsche" gasverlichting vóór het stadhuis het best deed. Althans het „groote stuk" vóór den gevel tegenover de kerk. —De andere frontstukken staken daarbij wél eenigszins armzalig af, de vleugelen der vergevensgezindheid uitspreidend over het college van B. en W., dat niet gedacht had aan een schitterende lijnverlichting, waartoe de Oud-Hollandsche gevel van het Raadhuis zich zoo voortreffelijk zou hebben geleend.

Maar veel werd goedgemaakt op het Plein 1813. Daar was de gemeente voor den dag gekomen, op een wijze zóó schitterend, dat deze verlichting het glanspunt van den avond is geworden. Nu leent het Plein 1813 zich al dadelijk voortreflijk voor het doel.

Wie het monument ter herinnering van Neerland onafhankelijkheid zich voor de oogen stelt langs alle lijnen verlicht met gloei lampjes in rood, wit en blauwe kleuren; wie zich dan nog denkt kleurige Venetiaansche ballons, geslingerd langs de hooge boomenrijen, heeft geen beschrijving noodig van het schitterend effect dat deze illuminatie maakte.

Het geleek, op een afstand gezien, een sprookje. Daarbij kwam dat de daar wonenden gezorgd hadden in den stijl te blijven. Aan schier alle villa's aan het Plein schitterde het electrisch licht.

De Alexanderstraat die naast het Plein 1813 voert, had op het voorbeeld van de burgemeesterlijke woning, de vetpotjes-verlichting, gekozen, in lijnen aangebracht langs alle ramen van de deftige heerenhuizen. In de Parkstraat bleef hier en daar een donker hoekje, maar over het geheel kwamen ook hier de bewoners goed voor den dag.

De vetpotjes-verlichting van het gebouw van het Hoofdbestuur van de Posterijen en Telegrafie—slechts even onderbroken—sloot zich hier wonderwel aan bij de verlichting van het Ministerie van Financiën in het Voorhout.

De „haute volée" in dit deftige stadskwartier had hoofdzakelijk hare zorgen gewijd aan de feestelijke versiering van het „interieur", waarin op dezen zeldzamen avond den eerzamen Hagenaar, een kijkje werd gegund.

Bijna overal toch, in het Voorhout en op den Vijverberg en overal elders waar „rijk den Haag', is gevestigd, stonden achter de vensters de mooie zilveren candelabres met lange kaarsen, vormende een iewat eentonige, maar anderzijds zedzame verlichting in deze dagen. En het zal dan ook wel door de zeldzaamheid zijn, dat zij de bijzondere aandacht trok. Dat was ook het geval met de balconverlichting van het Paleis van H. M. de Koningin--Moeder, die met haar veelkleurige electrische lampjes een kamp aanging met de rijke, van fijnen smaak getuigende illuminatie van het Hotel des Indes.

Het Departement van Marine dat het onlangs met kaarsen probeerde was weder tot zijn oude liefde, de „gasvlammetjes" terugekeerd.

Het is niet doenlijk alle individueele verlichtingen,—alle uitingen van goeden wil en als zoodanig te waardeeren—de revue te laten passeeren.

Wie dat zou willen doen, zou de Schouwburg, het Hotel Paulez, Hotel des Indes, de Deparmenten van Algemeen Bestuur, de Witte Societeit, het woonhuis van den Heer Jochems aan den Korten Vijverberg, de gezantschapsgebouwen, de groote magazijnen van Schröder, Dijkhoff, de voorname restaurants en cafe's, als daar zijn Central, Gouden Hoofd, Monopole, Hollandais het Zuid e. a. de voorname Bankinstellingen enzoovoorts, enzoovoorts,— niet mogen vergeten. Het was alles mooi, prachtig, dikwijls indrukwekkend. Soms ook niet mooi en smakeloos, maar op een nationalen feestdag, dient de critiek te zwijgen.

En dat kan ze doen, omdat het eigenlijke „Centrum", met zijn collectieve verlichtingen de critiek als het ware het zwijgen oplegt. Want de middelstad baadde inderdaad in een zee van licht. Hier had de handeldrijvende middenstand de armen uit de mouwen gestoken. En er kwam iets bezienswaardigs voor den dag. Ook hier domineerde het electrisch licht. Het Noordeinde, de Hoogstraat en de Vlamingstraat, zij vormden één dak van licht. In lijn en in boogvorm kwamen de duizende lampjes elkander tegen, vereenigingspunten vindende in fraaie, elegante korven, gevuld met levende bloemen, die kleur en geur aan het geheel gaven. Vooral de verlichtingen der Vlamingstraat aan beide ingangen in vlammende letters aan de feestgangers het „welkom" toeroepende. Trouwens de Kneuterdijk en de Plaats waren ook niet achter gebleven in den vreedzamen strijd.

Het was lang niet kwaad dat de Papen-en Schoolstraters voor wat

afwisseling in het centrum hadden gezorgd. Hier geen electriciteit of gas, of vetpotjes maar kleurige ballons, die een zacht schijnsel door de straten wierpen.

Overal waar de dakvorm niet was gekozen was het efect geringer. De slingerverlichting langs gekleurde palen, hoe weelderig ook in nauwe straten, liet in de breede verkeerswegen, zooals in de Boekhorststraat en op de Gedempte Gracht (de Jodenbuurt) een zekere onvoldaanheid achter. Maar het publiek was wel voldaan, vond deze verlichting juist mooi, in haar soberheid. En inderdaad sober was het. Niet sober, maar werkelijk royaal aangepakt was de electrische lijn-verlichting van het gebouwencomplex dat de bureaux van de Haagsche Courant en van het Nederlandsche Correspondentiebureau huisvest. De directeur van de Haagsche Courant zorgde bovendien dat in de Wagenstraat de vroolijkheid er in bleef. Den ganschen avond speelde in de tijdingzaal een muziekkorps de volksliederen en opwekkende meesleepende muziek.

Trouwens in alle deelen der stad stonden of zaten blazers en strijkers, om de dikwijls opgewonden menigte tot zingen, soms tot een dansje, aan te sporen. Ook behoeft 't geen vermelding, dat overal tusschen de verlichtingen de initialen der leden van het Vorstelijke Huis prijkten. Ten slotte — en dan heeft de beschrijving gehad — de verlichting van de gebouwen der Eerste en Tweede Kamer op het Binnenhof en van de landsgebouwen aan de Hofvijverzijde.

Wat had dat prachtig, schitterend effectvol kunnen zijn En wat werd het een tegenvaller, een desillusie! Vooral voor de duizenden en duizenden die met zooveel genoegen terugdachten aan den overweldigenden indruk die indertijd dezelfde vetpotjes-verlichting bij vroegere nationale gelegenheden had gemaakt.

Tot zooverre wat betreft de binnenstad; maar ook in de buitenwijken was het een lichtende feesttooi. Duinoord met de zeeheldenwijk, badend in een zee van oranjelicht. Dat begon al bij de Kortenaerstraat met slingers van oranjelampions tusschen de boomen aan den waterkant en een fraaie electrische verlichting, van het gebouw der levensverzekering van „Eigen Hulp". Op het Piet Heinplein trok het gebouw van „Phoenicia" de aandacht met zijn kaarsenreeksen voor alle vensters. Boven de Piet Heinstraat welfde zich een dak van oranje balons omzoomd door franje van glinsterende vetpotjes. De Zoutmanstraat had geen volledige straatverlichting, maar daar werd alles goedgemaakt door de fraaie gevelversiering van de winkels van den heer Schreiner, waarboven op een geïmproviseerd balcon een muziekkorps — de muzikanten in oud-Hollandsche kleedij — de vroolijkheid in de geheele straat gaande hield. Vreemd stak hiertegenover af het Prins Hendrikplein, waar kleurige lampions een stemmig licht straalden, verspreid tusschen het fragiele voorjaarsgroen.

Wie van het centrum Duinoord inliep was licht geneigd op dit plein om te keeren want wat de enkele huizen in de Prins Hendrikstraat — de commissiebank met zijn schitterende electrische verlichting, die alle lijnen van het gebouw volgde en ook groen en bloemen duidelijk deed uitkomen uitgezonderd — vertoonden was weinig bijzonders en de Laan van Meerdervoort met magere slingertjes vetpotjes en lampionnetjes deed maar armelijk, en toch lag het eigenlijke centrum der Duinoordsche feestvreugde verder op het Sweelinckplein en de Emma- en Waldeck Pyrmontkaden. Niets anders dan groote oranje ballons met gewone kaarsen waren daar te zien, maar die lange slingers die het water overspanden, die schilderachtig verspreide bollen tusschen het over het water hangende groen, die ballons verspreid om het gansche groene plein en opklimmend tot hoog in de lucht tegen de telefoontorens op, maakten een onvergetelijken indruk. En als men dan van uit versierde gondels de volksliederen over het water hoorde klinken en af en toe een fel magnesiumlicht een deel van het terrein fantastisch bestraalde, dan werd ieder bezoeker er diep door getroffen. We zagen het zelfs, hoe een tram even stil stond aan de halte ook al waren er geen passagiers die in moesten stappen en alle inzittenden waren dankbaar. Het Regentesseplein toonde een dergelijke oranje-verlichting terwijl op het grasveld om de gedenknaald de initialen der prinses met vetpotjes waren geplaatst. Verderop nog enkele sterrenen een sprookjesachtige omlijsting van het tuindershuisje van Zorgvliet langs de Regentesselaan alsmede een paar medaillons. Van de versiering aan de Willem de Zwijgerlaan in de Anna Pauwlownastraat, het begin van de Laan van Meerdervoort, vierden de vetpotjes hoogtij bijna huis aan huis aan alle gevels in lange rijen aangebracht. De Zeestraat moest het weer van de particuliere versieringen hebben, maar dat was hier geen schade, want aan het eene uiteinde daar waar 't Noordeinde aanvangt was later op den avond een aardige Zeppelin van helder verlicht blauw satinet te zien en nabij de Javastraat had de heer Deen, het Gemeenteraadslid aan zijn fraai gelegen villa een schitterende electrische illuminatie aangebracht waarin met reuze letters „leve onze jonge Prinses". Aan de Javastraat zagen we verscheidene fraaie gevelversieringen maar het meest trokken toch de aandacht de tuinen ter zuidzijde waar tusschen de boomen alweer talooze oranjelampions (hoe vele duizenden zijn er daarvan wel gebruikt?) een stemmig schijnsel wierpen.

Ook in de Indische wijk was 't mooi; -t eigenaardigste was wel van de afzonderlijke gevelversieringen het huis in de Riouwstraat van den heer Duijsberg, vroeger tolk aan onze legatie te Peking, waar in Chineesche karakters de letters, „F E E Schow", d. i. „Geluk en lang leven," waren aangebracht. Onder de straatversieringen stond in deze stadswijk het Nassauplein bovenaan, waar de boomen met een lichtend harnas omgeven waren. Bovendien trof men daar een zeer mooie illuminatie aan van middenstuk en guirlandes in den tuin van mr. v. d. Berch van Heemstede het lid der Tweede Kamer. De laan Copes prijkte met Oranjeballons en vetpotjes-slingers, zeker niet minder mooi dan elders en aan het eind van van de Indische wijk nog een heerlijke verrassing, de prachtige verlichting van het Bankaplein waar guirlandes van gloeilichtjes zich om den spuitenden fontein slingerden die hun leurig licht duizendvoudig weerkaatsten en waar de raamlijsten van hotel Insulinde hoog opklommen met hunne zee van licht tegen den donkeren avondhemel. Aan de Oosteiijke grens der middenstad waren Hooikade en Smidswater geheel met een dicht dak van Oranjeballons overwelfd, laatsgenoemde met als middenstuk een groote electrische kroon met slingers die tot het water afdaalden en aan de Prinsessegracht verscheidene fraaie gevelversieringen waarvan die van den Minister van Buitenlandsche Zaken Jhr. de Marees van Swinderen met zijn letter W van 150 electrische gloeilampen het meest op den voorgrond trad. In het Nassaukwartier was alleen de Jan van Nassaustraat met slingers vetpotjes en lampions versierd op een dergelijke wijze als de laan Coppes, terwijl de gevel van het woonhuis van minister Nelissen hier met een electrische verlichting prijkte. De verlichting van het Bezuidenhout viel niet mee. Zooveel groote huizen, we hadden er iets meer van verwacht, wat niet weg neemt dat enkele gevels het vernoemen meer dan waard zijn, al ware het alleen maar de eigenaardige veelkeurige achthoek van electrische gloeilampjes voor het huis van den Chineeschen gezant, de marquisen- en raamverlichting bij mgr. Giovanni, den Pauselijken nuntius en de rijkdom van Oranjeballons tusschen de boomen aan den Boschkante. Overigens vertoonden alleen Juliana van Stolbergplein en laan een versiering van beteekenis. Dat waren zij dan ook meer aan hun naam verplicht. Te midden van de slingers, elkaar afwisselende ballons en vetpotjes zag men op het plein met lichtende reuzenletters den naam „Juliana" en dan was er een muziektent die het plein tot een feestcentrum stempelde. Daaromheen werd gedanst en gehost, ordelijk maar onzegbaar jolig, en telkens weer klonken de volksliederen uit honderden kelen.

Van gansch Den Haag blijft nu alleen de Zuidwesthoek ter beschrijving over, het terrein tusschen Westeinde en Wagenstraat; daar was echter maar weinig te zien, enkele particuliere versieringen, dat is alles. Maar zeker mogen we niet onvermeld laten de fundatie van Rendswoude aan het hooge Westeinde en de Engelsche legatie aldaar. De laatste muntte uit door fraaie originaliteit. Het licht straalde hier niet rechtstreeks op straat maar werd weerkaatst in eindelooze kleurenschakeerikg door talooze kristallen.

Zoo baadde heden gansch Den Haag in licht en kleur ter eere van Oranje.

De lichtstoet.

Men schrijft aan *De Maasbode* nog uit den Haag:

De tiende Meidág was door het plaatselijk feestcomité tot den eigenlijken feestdag ter viering van de geboorte van Prinses Juliana geproclameerd. Welnu er is feest gevierd als nimmer te voren. De drukte in de stad sedert de blijde verwachting in vervulling is gekomen bleek slechts een klein voorproefje te zijn geweest. Want was het er overdag, toen er betrekkelijk weinig te doen was reeds enorm druk, tegen den avond toen er zooveel te meer was te zien was er eenvoudig schier geen doorkomen meer aan. Jong en oud, rijk en arm blij van zin, in opgewekte feeststemming. Ontzettend de drommen feestgangers, opgetogen, juichend en joelend-hossend en dansend voor zoover 't ging. De groote trek was natuurlijk voor de overgroote meerderheid naar den weg welken de lichtstoet die door het feestcomité was georganiseerd, zou volgen. Nu, dit kan reeds aanstonds geconstateerd worden, deze lichtstoet is voor het Comité een waar succes geweest. Met open armen en gejubel werden de deelnemers ontvangen door de duizenden en nog eens duizenden, die in dichte rijen langs den weg geschaard stonden, van heinde en verre saamgestroomd om zich te verblijden met den voor Vorstenhuis en Vaderland zoo vreugdevolle gebeurtenis.

Op de achterplaats van de Oranjekazerne was de plaats van aantrede den voor de honderden deelnemers, aan den stoet. Met vroolijke bedrijvigheid had daar de opstelling plaats. Geruimen tijd voor het uur van vertrek — half negen — stonden de jagers en grenadiers die den optocht als fakkeldragers zouden begeleiden, totaal ongeveer 250 manschappen van het regiment aangetreden, benevens een sterk politiedetachement. Later kwam ook nog een afdeeling huzaren de plaats oprijden. Van lieverlede trokken de Vereenigingen en Corporaties — waaronder verscheidene die indertijd deelnamen aan de zoo uitmuntend geslaagde aubade aan H. M. de Koningin-Moeder — met muziek de ruimte binnen, zich tusschen de fakkeldragers scharende naar de wenken van leden der Hoofdcommissie. Precies op tijd was de stoet gevormd en kon worden opgemarcheerd. Voorop gingen te paard vier herauten, dezelfden die den laatsten Aprildag aan de residentiebewoners met klaroengeschal en proclamatie de blijde boodschap brachten. Aan de spits gingen tevens leden der Hoofdcommissie. Dan een detachement cavalerie en het muziekcorps der veldartillerie. Vervolgens de Koninklijke Militaire Kapel, terwijl daarachter in een lange onafzienbare lichtende lijn de verschillende vereenigingen met hunne banieren volgden. Een aardige verscheidenheid. Direct achter de stafmuziek, de Koninklijke Vereeniging voor Belangrijke Krijgsverrichtingen, voorts nog andere oud-strijders-corporaties; turnvereenigingen, weerbaarheids- en scherpschutterskorpsen en tal van andere.

Over zooveel mogelijk gelijke afstanden waren de muziek- en fanfarekorpsen geplaatst o.a. de Postfanfare gaande achter een groot transparant in Oranje en de nationale kleuren. De stoet werd weder gesloten door een afdeeling huzaren.

De vrees dat 't niet gemakkelijk zou gaan om door de menigte te komen is in geen enkel opzicht bewaarheid. De afzetting van den weg was boven allen lof verheven. Het publiek hoewel in de vroolijkste stemming werkte uitmuntend hiertoe mede en hiermede was dus het pleit voor de politie gewonnen. Er werd behoorlijk ruim baan gelaten, en zoodoende behoefde de lichtstoet met de duizenden ballons, bengaalsch vuur- en andere fakkels zich niet voetje voor voetje schuifelend voort te bewegen, maar kon op de maat der muziek geregeld worden voortgemarcheerd. Nauwelijks was 't sein tot den afmarsch gegeven en begon de Kon. Mil. Kapel een opwekkende marsch te spelen, of van alle zijden daverden salvo's, hoera's de deelnemers te gemoet; een gejubel dat zoo aanstekelijk op de tochtgenooten werkte dat weldra als uit één mond het, „Al is 't Prinsesje nog zoo klein", het Oranje Boven, Volksliederen enz. weerklonken. En zoo trok de stoet door de Kazernestraat naar het Voorhout, gaande in de richting van den Kneuterdijk. Dáár op het bordes van het voormalig paleis van wijlen den Prins van Oranje, stond Z. K. H. Prins Hendrik, gekleed in generaalsuniform om den stoet te zien voorbijtrekken. Een gejubel ging op uit de manifestanten toen zij de aanwezigheid van Z. K. Hoogheid bemerkt. En de Prins zijnerzijds groette vriendelijk voor dit blijk van aanhankelijkheid en bracht het militair saluut bij het voorbijtrekken van de oudstrijders.

En steeds verder trok de stoet, temidden van de juichende menigte, een menschenmassa, niet slechts op straat staande maar ook achter de vensters, ja tot op de daken der huizen. Serpentines werden uit de ramen over de hoofden der tochtgenooten geslingerd; bengaalsch vuur zette hier en daar de omgeving in rossen Oranjegloed of rood, wit, blauw. Vuurpijlen doorkliefden de lucht en toch werd de orde geen oogenblik verstoord. Op bepaalde punten langs den weg werden bij de nadering van den lichtstoet magnesiumzolmen ontstoken en hij die zee van licht, gevoegd bij illuminatie en ballons kon men eerst recht zien hoe veelvuldig en dicht de rijen toeschouwers waren.

De optocht telde behalve de militairen ongeveer 1500 deelnemers. Maar de ongeorganiseerden feestgangers, die op geringen afstand achter den stoet hossend en dansend volgden waren ontelbaar. Bij het omzwenken van den Wagenstraat naar de Gedempte Gracht dreigde 't een oogenblik dat deze joelende massa zou doorbreken, maar een flinke politiemacht wist dit te voorkomen en toen er ten slotte geen houden meer aan was, was de lichtstoet reeds een straat verder gevorderd.

Ook op zijn verderen weg passeerde de stoet een ordelijke, feestelijk gestemde menschenmenigte, overal met hoera's begroet, terwijl de toeschouwers de populaire wijzen, door de muziekcorpsen in den stoet aangeheven, medezongen.

Kort vóór de komst van den stoet was de afzetting aan den Gedempten Burgwal bij de Wagenstraat eenige oogenblikken verbroken, doordat een postwagen, in strijd met de aan den koetsier gegeven orders, op weg naar het station door de daar opgepakte menschenmassa heen reed, de Wagenstraat in. Dank zij echter 't flink optreden van de politie was de eenige oogenblikken verbroken afsluiting weldra hersteld.

Toen de stoet de Gedempte Gracht opmarcheerde werden uit de bovenverdiepingen van verschillende huizen in die straat Bengaalsche verlichtingen ontstoken onder de luide hoera's van deelnemers aan den stoet en van het publiek. Zóó kwam men terwijl het eene muziekcorps het andere afwisselde met opwekkende marschmuziek, op het Spui. Daar óók uit verschilllende bovenramen een vlammenden welkomstgroet in de verschillende kleuren van Bengaalsch vuur aan den lichtstoet. Op den hoek van de Spuistraat werd bij het passeeren magnesiumlicht ontstoken de donkerte van den avond tot op grooten afstand in helder licht veranderd. In de Lange Poten was het van de bovenverdieping van het magazijn „Au Tailleur élégant" en van het Woningbureau „Het Centrum", dat men den stoet met Bengaalsch licht begroette.

Zoo marcheerde men langs den voorgeschreven weg naar het Lange Voorhout. Dicht bij het paleis van H. M. de Koningin-Moeder zette de Grenadiers-kapel Dankler's Defileermarsch in.

Van de op de groote laan geplaatste muziektent werd de stoet weder beschenen door de heldere vlammen van magnesiumlicht en ook van het gebouw van het Schilderkundig Genootschap Pulchri Studio werd de stoet met Bengaalsch vuur ontvangen, evenals van het magazijn der Plate bakkerij Rozenburg in de Parkstraat.

En overal dezelfde opgewekte feeststemming onder de schier oneindige lange lijn van menschen, die daar stonden, om het hoofdmoment van dezen feestdag, den lichtstoet, te zie

Langzaam aan naderde de stoet zijn begin en eindpunt, de Oranjekazerne, maar 't was aan de menschenmenigte, die zich langs zijn weg had opgesteld, nog niet te bemerken, want overal stonden de trotoirs propvol.

In de Alexanderstraat zag men voor de ramen der burgemeesterswoning eenige wethouders die met nog andere gasten van baron Sweerts daar den optocht zagen voorbijgaan. Terwijl de stoet langs het schitterend verlichte monument op het plein 1813 trok, verliet de burgemeester die tot dusver met de heeren van het feestcomité, was meer gewandeld met den president van het comité Jhr. Gevers Deynoot den stoet.

Door de Zeestraat, de Javastraat de Nassaulaan ging het op de kazerne aan. Bij het overtrekken van de hooge brug aan de Mauritskade hadden de deelnemers een prachtig gezicht op den stoet, die van dit hooge punt gezien een waarlijk verrassenden aanblik opleverde. Van de Mauritskade trok men naar de smallere Willemstraat, waar de schetterende militaire muziek eigenaardig weerklonk.

Nog eenige oogenblikken en men zou alweer in de kazerne terug zijn. Daar hieven de grenadiers opnieuw den defileermarsch aan en marcheerden de deelnemers onder de tonen van Danklers muziek de achterplaats van de Oranjekazerne op.

Daar doofden de militaire fakkeldragers hun lichten terwijl ze op de wijs van „Al is ons prinsesje nog zoo klein" door een der muziekkorpsen gespeeld en rondedans uitvoerden. De aanblik die de donkere ruimte bij de honderden lampions aanbood was werkelijk fantastisch. De leden van de militaire muziekcorpsen gingen zich daarna in de kantine op kosten van het feestcomité verfrisschen, maar de burgervereenigingen die in den stoet waren meegegaan vonden dat het nog geen tijd was om de lichten uit te doen. De lampions hoog opgeheven trokken ze zingend in goede orde de kazerne uit de stad in. In de kazerne was het laatste woord aan de postfanfare; terwijl men langzaam aftrok speelde hun muziekcorps maar door, er alzoo voor zorgende dat men in opgewekte stemming heenging. De roode kruis-automobiel, die om in geval van mogelijke ongevallen nuttige diensten (die gelukkig niet noodig waren) te kunnen bewijzen achter den stoet volgde, vormde met een groot aantal geneesheeren, die zich hier en daar op straat bevonden een door de afd. 's-Gravenhage van de vereeniging „Eerste hulp bij Ongelukken" georganiseerde ambulance dienst.

Dat de hulp van dezen dienst niet behoefde te worden ingeroepen was ongetwijfeld voor een zeer groot deel mede te danken aan de boven allen lof verheven orde maatregelen van de politie, die dezen avond onder hoofdtoezicht van den heer Versteeg, hoofdcommissaris die met zijn secretaris in een rijtuig aan het hoofd van den stoet reed en onder effectieve leiding van den commissaris Olivier op door ieder geroemde wijze zich van haar reuzentaak kweet. Herhaald mag worden dat deze lichtzegetocht door de stad het glanspunt van de feestviering door de residentie was.

De rondgang van den Prins.

Nader seinde men aan *De Maasbode*:

In lange lijnen gingen ze stadwaarts de jubelende en zingende Hagenaars totdat ze een kluwen vormden in de nauwe straten van de binnenstad. Velen, die het wisten dat de Prins zou uitrijden lieten den lichtstoet en de verlichting in den steek en trokken naar het paleis in het Noordeinde omdat het daar een mooi en onvergetelijk oogenblik kon worden. Maar de politie was slim geweest; hield zich dom, had alle machtsvertoon achterwege gelaten, zoo dat velen niet geloofden, dat de Prins zich in de drukte der feestelijke stad zou wagen, maar de Prins heeft den voorgenomen tocht ondernomen en toen hij in de kleine tenne van generaal in de eenvoudige met twee paarden bespannen victoria stapte toen daverden ze hem tegen de hoera's uit de compacte menschenmassa. Toen moest hij opnieuw de overtuiging krijgen, hoezeer de Hagenaars het op prijs stellen dat de Gemaal der Koningin daadwerkelijk deelt in hunne feestvreugde. Vriendelijk salueerende, nam de Prins naast wien een adjudant had plaats genomen, de hartelijke ovatie in ontvangst en stapvoets ging het koninklijke rijtuig het Noordeinde de Hoogstraat en de Veenestraat door, eerst onopgemerkt, omdat elk escorte ontbrak, maar weldra ontdekt en dan het middelpunt vormende van juichende jubelende zingende feestgangers.

Maar op de Gedempte Gracht werd het voor den Prins een zegetocht. Daar steeg het enthousiasme ten top, daar uitte de geestdrift zich op ongekende hartelijke wijze en daar moest die geestdrift door een enkel woord tot den Prins gesproken tot uiting komen. Nu dat ging den voorzitter van de buurtcommissie, den heer van der Rijn best af. Het was maar een kort woord doch hartelijk; een gelukwensch, een heilwensch voor Prinses Juliana.

De Prins toonde zich zeer ingenomen door al de hartelijkheid en dankte in enkele vriendelijke woorden, die niet vergeten zullen worden door de bewoners van dit nijvere kwartier, die toch reeds zoo voldaan waren omdat burgemeester Sweerts in den loop van den dag persoonlijk was komen kijken en het feestcomité danken voor het ruime aandeel, dat het in het openbaar huldebetoon had genomen. De Prins vervolgde zijn tocht nog langs enkele verlichte straten en en was nadat hij op den Kneuterdijk den lichtstoet had zien voorbij trekken te ruimte negen uur terug in het paleis Noordeinde, dat H. M. de Koningin-Moeder tegen half elf verliet, luide toegejuicht door de menigte, die zich opnieuw daar had verzameld en niet moede werd te juichen en te jubelen.

RECTIFICATIE

Uit de notulen van de behandeling der Begrooting in den Koloniale Raad, gisteravond verschenen, zien wij dat niet art. 87 *littera f*: Kosten van den voogdijraad op St. Martin *Memorie*" op voorstel van het Lid *Sutherland* in een vasten post van f3000 werd veranderd, maar dat het Lid LANSBERG voorstelde art. 88. Uitgaven in het belang van cultures, als *Memorie*" uitgetrokken, te bepalen op f3000.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Een nieuwe Encycliek.

Naar aanleiding van het 800-jarig gedenkfeest van den H. Anselmus, den grooten kerkleeraar in Engeland, heeft Z. H. de Paus Pius X werder een Encycliek uitgevaardigd, waarin Hij de hooge beteekenis van dien Heilige schetst en diens leer en voorbeeld voor onze tijden aanbeveelt. Hieraan knoopt de H. Vader vast een herinnering aan de feestelijkheden, die de Katholieken bij gelegenheid van zijn gouden priester-jubilé, het Eucharistisch Congres in Londen en het vijftigjarig feest van Lourdes hebben gehouden. Deze gebeurtennisen doen de bitterheid, die buiten en binnenlandsche vijanden den Paus en de Kerk veroorzaken, met geduld verdragen.

Paus Pius X brengt hierbij in herinnering, hoe bij de aardbevingscatastrophe op Sicilië en in Beneden-Italië de weldadige hulp en vertroosting der geestelijkheid is belasterd en hoe ook in Katholieke landen heftige en onverbiddelijke strijd tegen de fundamenteele rechten der Kerk wordt gevoerd, waarbij men tracht de massa des volks meer en meer van den godsdienst te vervreemden en de Kerk te onderdrukken. In verband hiermede haalt de Paus het woord aan van den H. Anselmus, die eens aan een Koning schreef: „Niets ziet God liever op deze wereld dan de vrijheid Zijner Kerk."

Bij het treurige werk der buiten de Kerk staande tegenstanders komen nog de modernistische vijanden, die de zielen der geloovigen dreigen te verderven, en hun geloof en hunne aanhankelijkheid aan den H. Stoel ondermijnen. Daarom verzoekt de Paus den bisschoppen dapper tegen dit euvel te strijden, om steeds meer de volle eenheid der Katholieken met Rome en den Paus te versterken en met alle kracht de heilloozе strekking van het modernisme te weerstaan.

Het Jubelfeest der Katholieke Hoogeschool te Leuven. op 10 Mei.

Met grooten luister vierde de katholieke Hoogeschool van Leuven den vijf en zeventigsten verjaardag van haar herstel. In 1426 opgericht door hertog Jan IV, onder paus Martinus V, die enkele jaren later vergunning gaf voor het onderwijs in de godgeleerdheid, bereikte zij in de XVIe eeuw haar hoogsten bloei — zij telde destijds gemiddeld 6000 studenten — maar tijdens de Fransche overheersching werd zij gesloten en opgeheven. Eerst nadat de belgische Grondwet van 1831 de algemeene vrijheid van onderwijs had afgekondigd (over de beroepende hoogeschool en het door koning Willem I gestichte Collegium Philosophicum zullen wij hier maar het zwijgen doen), besloten de Belgische bisschoppen de Universiteit weder op te richten Den 10en Juni 1834 verscheen het stichtigsdecreet en ving de hoogeschool haar wetenschappelijke werkzaamheden weder aan, die zij tot op dezen dag onder zes rectoren heeft voortgezet, n. l. onder Mgr. de Ram (1834—1865). Laforê 1865—1872, Namèche (1885—1881), Pieraerts (1881—1887), Abbeloos (1887—1898) en Hebbelynck (1898) den tegenwoordigen Rector magnificus.

Wel heeft de Leuvensche Universiteit, die meer dan 2000 studenten telt en 125 hoogleeraren, die les geven in 368 verschillende studievakken, reden om met groote feestelijkheid den dag te herdenken, die vijf en zeventig jaar geleden haar vernieuwde werkzaamheid beginnen zag. Want niet alleen heeft zij in het achter haar liggende tijdperk een onberekenbaar grooten invloed uitgeoefend op de wetenschap in het algemeen en op de katholieke wetenschap evenals op de Belgisege beschaving in het bijzonder, maar met haar theologische faculteit, het door Mgr. Mercier ingerichte St. Thomasinstituut, haar talrijke laboratoria voor chemie en natuurkunde, haar afzonderlijke school voor civielingenieurs, het instituut Justus Lipsius, de scholen voor hoogere landbouw-schoolkunde, anatomie, pharmacie, microscopie, de brouwschool, cursussen voor practisch notariaat en sociale wetenschappen, haar afdeelingen voor Vlaamsche gerechtsprocedure, mijnbouw, handels-, koloniale en consulaire wetenschappen, haar boekerijen met 150,000 deelen, haar seminarie van den H. Geest, het Collegium Americanum en talrijke studentenvereenigingen, gaat zij ook een toekomst tegemoet, waarin zij den bloei van vroeger eeuwen wellicht nog overtreffen zal. Te fierder mogen de Belgische Katholieken op dit europeesche brandpunt van geloof en wetenschap zijn, daar de ontzagelijke uitgaven, welke de oprichting, instandhouding en uitbreiding eener universiteit vorderen, geheel uit eigen offervaardigheid — eerst dit jaren kenden drie provincies eenige subsidie toe — bestreden worden.

De Noord-Nederlandsche Katholieken vergeugen zich hartelijk over het jubelfeest der roemrijke Alma Mater en zij vormen des te warmer wenschen voor haar voortdurenden bloei, daar steeds innige betrekkingen tusschen Noord-Nederland en de Leuvensche Hoogeschool hebben bestaan. Werd de oprichting dezer Katholieke Universiteit niet voor de beide Nederlanden bedoeld, en hebben niet Noord-Nederlanders, met name de Noord-Brabanters Engelbert van Nassau, Hendrik van der Leck, Jan de Glimes en Edmont van Dynter een aanzienlijke deel gehad in de stichting der vermaarde Hoogeschool? Van de stichtingsdaad af is het uitwisseling geweest van diensten en weldaden tusschen Leuven en Noord-Nederland. In 1476 toog de jonge Utrechtenaar naar Leuven, die eens den naam van Paus Adriaan VI zou dragen, en die aan de toen reeds beroemde universiteit de wijsgeerige en godgeleerde kennis ging vragen, waarmede hij op zijn beurt tijdens een zegenrijk professoraat en rectoraat mannen als Heeze, Tapper en Hasselius zou vormen. Ook Justus Lipsius had reeds te Leiden een leerstoel bekleed eer hij den luister van Leuven verhoogen ging, en de vermaarde schriftuurverklaarder Cornelius a Lapide S. J was — evenals de Maatstrichtenaar Minkeliers — een Nederlandsch Limburger, en wel geboortig van Bochotz.

Nog op het oogenblik ontvangen talrijke Noord-Nederlanders hun universitaire opleiding aan de hooge school, te Leuven, tot wier corps van profesoren — om alleen van de dooden te gewagen — o. m. Beelen (schriftuur en oostersche talen), Fije (kerkelijk recht), Paul Alberdingk Thijm (geschiedenis.) Van Beneden (philosophie), De Ram en Ubaghs behoorden, alle bekende namen op wetenschappelijk gebied.

Tot degenen, die te Leuven den doctorstitel in de godgeleerdheid behaalden, — de onderscheiding, welke zoo hoogst zeldzaam wordt verleend, — behooren Mgr dr. Mannes (Roermond), dr Poels (Washington en dr Van Oppenraay (Remmel).

In erkentelijke waardeering van de zegeningen, welke door de Leuvensche universiteit ver over de Belgische grenzen worden verspreid, brengen wij hulde aan de onmetelijke verdiensten die zij verworven heeft en die zij met zooveel wilskracht, toewijding en liefde voortgaat te verwerven jegens de wetenschap, welke, Christus als den Weg, de Waarheid en het leven erkent. Zij bloeie en groeie in lengteen breedte van jaren, ja van eeuwen!

De Tijd.

***

De Belgische regeering heeft de resultaten gepubliceerd der in 1908 afgelegde examens voor de jury's der vier universiteiten en voor de centrale jury ter verkrijging der wettelijke academische graden.

Daaruit blijkt o. a. dat van de 572 uitgereikte diploma's er 208 zijn gegeven door de katholieke universiteit van Leuven, 110 door de Vrije Universiteit van Brussel, 158 door die van Luik, 70 door die van Gent en 26 door de centrale jury. De katholieke Universiteit van Leuven schenkt dus bijna evenveel diploma's als de beide staatsuniversiteiten, die in 1908 aan België meer dan 3 millioen francs kostte, terwijl de masonieke universiteit van Brussel, door die stad en de provincie Brabant gesubsidieerd, jaarlijks meer dan een kwart millioen francs ontvangt. Slechts de universiteit van Leuven, verreweg de meest bloeienden der vier Belgische universiteiten ontving van de autoriteiten geen centiem. Zij geniet van drie katholieke provinciën een subsidie tot een gezamenlijk bedrag van 37,000 franc's!

Indien zegt de „Patriote" de „Prava Mater" eens behandeld ware geworden zooals onze roemrijke „Alma Mater", zou men er reeds lang niet meer van spreken!

Ter gelegenheid van het jubileum der Leuvensche universiteit zijn benoemd in ons land tot doctor honoris causa in de Rechten dr. A. Kuyper, minister van staat, in de Theologie de Hoog Eerw. Zeergel. Heer L. Berkvens, president van het seminarium te Haaren, en in de Letteren professor dr. H. J. Blok, hoogleeraar aan de hoogeschool te Leiden.

Mgr. Dr. Nolens

werd 12 Mei ll. door den Amsterdamschen Gemeenteraad benoemd tot buitengewoon hoogleeraar aan de Universiteit om college te geven in de arbeidswetgeving, als onder deel van het administieve recht en van staatshuis-houdkunde.

Voor Mgr. Nolens mag deze benoeming zeker een onderscheiding heeten, maar ook pleit zij voor de onpartijdigheid van den Amsterdamschen Gemeenteraad, die naast Pater de Groot nog een tweeden Katholieken Priester aanstelde tot hoogleeraar.

Terug van Panamá.

Woensdagmorgen stoomde de *Citta di Milano*, onder het donderen van het geschut, gepavoiseerd, onze haven binnen met den Gouverneur en Vrouwe de Jong van Beek en Donk aan boord, die een uitstapje gemaakt hebben om de havenwerken van Panamá te bezichtigen.

Naar wij vernemen zijn de hooge reizigers het voorwerp geweest van vele vriendelijke attenties, zoowel te Colon, als te Panamá.

Boekaankondiging.

Gisteren verscheen, gedrukt bij de Heeren A. Bethencourt e Hijos alhier, een zeer nuttig boekske. Het bevat de verschillende artikelen welke de Weleerw. Pater P. J. Poiesz in de volkstaal gepubliceerd heeft in *La Cruz.*

Een practisch idee was het van den Schrijver deze artikelen in een enkel boekje samen te voegen. *La Cruz* wordt spoedig stuk gelezen of gaat verloren, terwijl deze zeer bevattelijke en hoogst leerzame verhandelingen over de Biecht ten volle verdienen gelezen en herlezen te worden.

De prijs der boekjes bedraagt slechts 10 cts. Wij wenschen het een breede verspreiding toe en hopen, dat velen het zich zullen aanschaffen.

De Redactie ontving in dank een presentexemplaar.

Prins Maurits

liep hedenmorgen bij den ingang van den haven vlak op de punt voor het Riffort vast, maar kwam gelukkig na ee groot half uur weder los.

Jubilé.

De Weleerw. Heer M. de Leao Laguna, Voorlezer en Predikant der Nederlandsche Hervormde Israëlitische Gemeente alhier zal 9 Juni a. s. den dag herdenken, waarop hij voor 25 jaar geleden aankwam in onze Kolonie, en zal op 21 Juni d. a. v. zijn zilveren ambtsjubilé vieren.

Het zal den Jubilaris zeker niet aan blijken van sympathie ontbreken.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

Van de Heeren Delvalle Hermanos & Cia het jaarverslag van *The Standard Life Assurance Company.* Genoemde Heeren zijn voor ons eiland de agenten van deze Levensverzekeringmaatschappij.

Van den Heer Augustin Diaz B. ontvingen wij in dank een proefflaconnetje vol overheerlijke odeur uit de beroemde parfumerie van Georg Dralle te Hamburg.

Red D-line

Blijkens bericht van den agenten der Red D-lijn, zal het st *Maracaibo*, dat den 22sten dezer alhier verwacht wordt, denzelfden dag rechtstreeks naar New-York vertrekken. De *Merida* zal 22 dezer naar Maracaibo stevenen, van waar zij den 26sten terug zal komen.

In de plaats van de *Philadelphia*, welke volgens de tijdtafel den 3n van New-York zou vertrekken, zal de *Maracaibo* komen, en eene gehuurde boot, waarschijnlijk de *Maracaibo* vervangen, die 10 dezer uit New-York vertrekken zou.

De Pest te Caracas.

De President der Gezondheidscommissie te Caracas heeft tot den Minister van Binnenlandsche Zaken een schrijven gericht om Z. Exc. mede te deelen, dat zich een geval van pest heeft voorgedaan in het steegje *de los Mercedes*, in hetzelfde huis, waar verleden jaar ook een geval van pest voorkwam en wel met doodelijken afloop.

Dit maal werd het geval 20 Mei ll. geconstateerd.

Maandag, 24 Mei d. a. v. ontving het Koloniaal Bestuur van Curaçao daar kennis van.

Wij zouden hierover tevreden mogen zijn.

Maar tot onze groote verwondering schijnt in die officieele Nota der Gezondheidscommissie, aan den Minister van B. Z. gericht, de volgende verklaring te staan:

„Het laatste geval dezer ziekte viel voor op 11 Februari ll." In *El Tiempo* van 25 Mei komt althans deze zinsnede voor onmiddelijk voorafgaande aan de volgende aanhaling uit deze Nota: „Deze feiten, zegt de Directeur, toonen aan, dat Caracas besmet is door de builenpest, en dat zich een neiging vertoont tot wederopleving der epidemie."

Waar de Directeur van *feiten* spreekt, bedoelt hij er minstens meer dan een. En het feit waarop hij doelt is een geval van pest.

Nu kunnen wij ons niet herinneren, dat het Koloniaal Bestuur verwittigd werd van het constateeren van een pestgeval te Caracas op 11 Februari ll., om ons nu slechts tot dit eene, zeker vaststaande geval te bepalen.

Wel weten wij, dat op Curaçao de quarantainemaatregelen tegen de pest opgeheven werden, bij G. B. van 22 Januari, toen het officieel vast stond dat sinds maanden zich geen geval van pest meer had voorgedaan in Venezuela.

Ons volle vertrouwen uitsprekend in onzen hoogst bevoegden en zeer voorzichtigen Geneeskundigen Raad hopen wij toch, dat ons Koloniaal Bestuur, of de Hooge Regeering in Nederland er ten sterkste bij de Regeering van Venezuela op aandringe, dat onze Kolonie, welke door de scheepvaart zoo veel relatie heeft met Venezuela, *onmiddelijk* in kennis worde gesteld bij het zich voordoen van een geval van pest.

Een korte verklaring van Venezuela waarom het pestgeval van 11 Februari niet werd medegedeeld, mag zeker ook wel gevraagd worden. De zaak is van te groot internationaal belang.

Intusschen bevreemdt het ons opnieuw in verschillende bladen te lezen, dat zich na 20 Mei weder een geval van pest heeft voorgedaan, zonder dat ons iets blijkt van officieele mededeeling daar van.

Zoude het niet strekken tot groote geruststelling der bevolking, wanneer voortaan van Bestuurswege officieel werd mede gedeeld, of er nieuwe gevallen van pest zich hebben voorgedaan en welke?

Nu loopen er zooveel geruchten, dat men niet weet, waaraan zich te houden. Een bewijs, dat het Bestuur volledig op de hoogte wordt gehouden, kan slechts kalmeerend werken.

Tot onze groote vreugde zien wij uit de verschillende decreeten, dat de Regeering van Venezuela thans uitstekende maatregelen heeft voorgeschreven, die, naar wij hopen, ook zullen worden toegepast. Ook dringt men er in de Pers op aan, dat de Venezolaansche Regeering toch niets geheim houde, maar trouw de bevriende Mogendheden op de hoogte stelle, daar alleen op deze wijze de eer en waardigheid van Venezuela zullen behouden blijven en alle moeilijkheden voorkomen.

Pest te Trinidad.

Bij Gouvernementsbeschikking, dd. 4 Juni No. 359 is eene quarantaine van tien dagen met inbegrip van de reis vastgesteld voor alle schepen, komende van Trinidad wegens het aldaar voorgekomen geval van pest met doodelijken afloop in Mei jl., met bepaling, dat de schepen, die buiten communicatie aldaar alleen passagiers ontschepen, lading en mails lossen, en mails aan boord nemen, in het vrije verkeer op Curaçao zullen worden toegelaten.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

364 ratten
6187 muizen

De prijs der muizen is nu bepaald op 1 cent, de ratten zijn nog 10 cent gebleven.

Hr. Ms. Utrecht.

is Dinsdagmiddag naar Suriname vertrokken om een bezoek te brengen aan onze Zusterkolonie.

De *Utrecht* zal ± 6 weken afwezig blijven en kan dus medio Juli hier weer terug verwacht worden. Zooals men weet, zal dit Pantserdekschip ook

Nederland gaan vertegenwoordigen bij de Hudsonfeesten in Amerika. Een gedeelte der equipage is reeds aangewezen om de *Halve Maan* te bemannen. De *Halve Maan* was het eerste schip waarmede de Hollanders in Amerika landden. Zoo getrouw mogelijk nagemaakt zal een nieuwe *Halve Maan* deel nemen aan de vlootdemonstratie. Het kleine nietige scheepje wordt natuurlijk de *clou* van de vloot, en zal een prachtig bewijs zijn voor den kloeken moed onzer koene zeevaarders.

De Hollandsche Marine zal wel gefeest worden te New York. 12 September moet de *Utrecht* daar ten anker liggen.

Curaçaosche hoedenvlechtsters op de Middenstandstentoonstelling.

Naar wij vernemen heeft het uitvoerend comité der Middenstandstentoonstelling (van Juni tot Augustus te Amsterdam te houden) een missive ontvangen van den Gouverneur van Curaçao, waarin officieel mededeeling wordt gedaan, dat het Gouvernement van Curaçao het uitvoerend comité der Middenstandstentoonstelling dank brengt voor de betoonde belangstelling in de hoeden-industrie dezer kolonie.

Vervolgens deelt de gouverneur in bedoelde missive mede, dat het Gouvernement gebruik zal maken van het aanbod van het uitvoerend comité der tentoonstelling om de benoodigde ruimte voor een expositie tevens werkplaats voor de vervaardiging van Curaçaosche stroohoeden (Panama's) ter beschikking te stellen van het gouvernement, te aanvaarden.

De gouverneur deelt verder mede, dat hij een viertal dames bereid heeft gevonden om volgens verzoek van het uitvoerend comité, op de Middenstandstentoonstelling het vlechten van Panamahoeden zooals dit op Curaçao plaats vindt, te laten zien. Deze dames, die nog nimmer hun geboorteland Curaçao verlieten, worden door den Gouverneur in de goede zorgen van het uitvoerend comité aanbevolen.

Wij kunnen hieraan nog toevoegen dat het uitvoerend comité der Middenstandstentoonstelling, door het initiatief te nemen om deze belangwekkende koloniale industrie op de tentoonstelling in haar oorspronkelijk bedrijf te exposeeren, voornamelijk de bevordering dezer vlechtindustrie op het oog heeft. Met dit doel voor oogen heeft het Curaçaosche Gouvernement dan ook gezorgd, dat er behalve het benoodigde vlechtmateriaal, een prachtige collectie vlechtwerk en hoeden aanwezig zal zijn, welke op de tentoonstelling verkocht zullen worden, evenals de hoeden welke op de expositie vervaardigd zullen worden. Voor de Curaçaosche hoedenindustrie een uitstekende gelegenheid om een nieuw afzetgebied te verkrijgen en voor de Middenstandstentoonstelling een aantrekkelijkheid te meer.

De Tijd.

Een Amerikaan over Curaçao.

De toekomst van Curaçao. Een Amerikaansch professor, H. F. Cleland, heeft in het *„Bulletin of the American Geographical Society"* eenige beschouwingen ten beste gegeven, aan het slot waarvan hij tot de conclusie komt dat de Nederlandsch Antillen weinig goeds van de toekomst hebben te wachten.

Dat nu onlangs de handelsbetrekkingen tusschen Curaçao en Venezuela weder zijn hersteld, kan hoogstens voor Curaçao het tijdstip verschuiven van zijn volkomen ondergang. Zoodra in Columbia en Venezuela weer rustiger en betere tijden aanbreken en een eerlijke en meer vrijzinnige tariefpolitiek in die landen wordt gevold, zal de handel op Curaçao zóó achteruitgaan, dat de meeste huizen daar zich zullen moeten terugtrekken. En daar nu Curaçao zoo goed als geheel van den handel van Willemstad leeft, voorspelt Cleland, dat het eiland binnen enkele jaren op handelspolitiek gebied elke beteekenis zal hebben verloren en dan nog slechts een geringe en arme bevolking zal herbergen.

We laten dit Amerikaansch oordeel voor wat het is, maar zijn het Dagblad *De Gelderlander* toch dankbaar voor de volgende verdediging:

Mogelijk is dit oordeel onjuist en zal Curaçao nog lang kunnen profiteeren van de thans tusschen Venezuela en ons land bestaande goede betrekking. Maar de geschiedenis der laatste halve eeuw heeft toch wel zeer afdoende bewezen hoe onzeker een basis van welvaart onze verhouding tot Venezuela voor Curaçao is.

Bovendien is het voortbestaan van Curaçao als overlaadplaats afhankelijk van de vraag, of Venezuela zijne slecht natuurlijke havens niet door kunstmiddelen zal weten te verbeteren.

Reden te over is er om te spieden naar een meer solieden grondslag voor Curaçao's welvaart.

Het doorgraven nu der landengte van Panama opent de mogelijkheid om Curaçao's welvaart meer onafhankelijk te maken van Venezuela's weinig constante welwillendheid.

Ten opzichte van het nieuw te graven kanaal is Curaçao met zijn prachtige haven zeer gunstig gelegen als steenkolendepôt en dokgelegenheid. Voor het transport tusschen Zuid-America en West-Azië zou Curaçao zich als overscheephaven zeer goed leenen, wanneer ondernemende kapitalisten besluiten konden tot stichting eener flinke stoomvaartlijn tusschen West-Indië eenerzijde en Japan China en Oost-Indië anderzijds.

Wanneer de Hollandsche ondernemingsgeest, waarop speculanten tegenwoordig beter kunnen bouwen dan reëele ondernemers, hier mocht falen, zou de regeering, althans door het verschaffen van ruime dokgelegenheid te Willemstad en door opstelling van kolenlaadinrichtingen als te Sabang, behooren te zorgen, dat Curaçao in zoo gunstig mogelijke conditie komt voor het particulier initatief.

Dat den ook een meer moderne bevestiging van Willemstad niet achterwege zou kunnen blijven — eigenlijk is daaraan ook nu behoefte — achten we overbodig te betoogen.

Scheepvaart.

Van 16—31 Mei liepen onze haven binnen:

Stoomschepen	13
Goeletten	27
Bijlanders	17
Brik	1

Totaal 58 schepen. die met de 62 gedurende de eerste twee weken van Mei binnengeloopen te samen 120 schepen maken voor de geheele maand.

Plaatsgebrek

verhinderde ons een ingezonden stuk van den Heer H. H. R. Chapman nog in dit nummer op te nemen. Tot de volgende week.

Verkiezing

Dinsdag a. s. 8 Juni, beginnen in Nederland de verkiezingen voor de Leden der Tweede Kamer der Staten Generaal. Van den uitslag dezer verkiezingen zal het afhangen, of het tegenwoordig Ministerie aan zal blijven of niet.

Dinsdag heeft de verkiezing plaats bij eenvoudige candidaatstelling voor de districten, waar de candidatuur zeker is en niet verder gekozen behoeft te worden, veertien dagen later, op 22 Juni, geschiedt de eigenlijke stemming.

De Redactie heeft maatregelen getroffen om onmiddelijk telegrafisch van den uitslag in kennis te worden gesteld.

VENEZOLANIA.

Gumersindo Rivas, uitgever en eigenaar van *El Constitucional*, vroeger het officieele orgaan en de verheerlijker van Castro, die uit zijn zaken gezet werd toen een oproerige menigte zijne kantoren en werkplaatsen verwoestte, vertrok gisteren uit New-York op de fransche boot *Savoie* naar Parijs, waar hij verblijven zal totdat hij zijne gezondheid terug bekomen heeft.

Gumersindo Rivas is ziek; want de schok bij het verliezen zijner drukkerij, die hij gemaakt had tot een der schoonste inrichtingen van dat soort in Zuid-Amerika en het verloren gaan van zijn groot fortuin tegelijk met zijn verdrijving uit het land, hebben ernstig zijn gezondheid ondermijnd.

— Generaal Castro is geweest en is nog een goed vriend voor mij, zegde Sr. Rivas gisteren. Maar ik ben niet op weg om mij bij hem te voegen. Ik wist zelfs niet naar hij verbleef, tot dat het mij medegedeeld.

„Generaal Castro is een bekwaam man, een goed man. Dat is bewezen door dat drie machtige naties het noodig oordeelden hem in de Caraibische zee tegen te houden en hem naar Europa terug te zenden, en zoodoende zijn terugkeer in Venezuela te beletten.

— Houdt gij het er voor, dat dit optreden niet gerechtvaardigd was?

— Neen, beslist neen. Het verlies zijner vrijheid en de berooving van het recht van ieder mensch om te gaan waar hij wil, kan nooit gerechtvaardigd zijn van den kant van naties, die bestaan uit vrije mannen en verondersteld moeten worden de beginselen van vrijheid hoogte houden. De drie aan Castro vijandige regeeringen moesten hebben gewacht, tot dat zij gezien hadden hoe het bericht van Castro's nadering, in Venezuela zou ontvangen zijn. Zij zouden gezien hebben, dat het volk gereed stond om hem met gejuich te ontvangen.

Ik geloof, dat deze meening gedeeld wordt door de meerderheid van het volk der vereenigde Staten, Engeland en Frankrijk, afgezien van het geen de *Regeeringen* gedaan hebben. Geen weldenkend burger of onderdaan van die landen zal ontkennen dat Generaal Castro slecht behandeld is. (Vriend Rivas vergeet maar al te zeer, dat gevaarlijke internationale misdadigers als Castro niet dezelfde rechten hebben als fatsoenlijke menschen. *Red. Am.*)

Vrijspraak van Castro.

Caracas 21 Mei.

In een uitspraak heden gegeven door het Crimineel Gerechtshof werd Cipriano Castro, voormalig President van Venezuela, volkomen vrij gesproken van medeplechtigheid in de poging tot moord op den waarnemenden President Gomez dien Castro aan het hoofd der republiek gelaten heeft, toen hij Venezuela verliet den 23 Nov. 1908.

De uitspraak werd gegeven op verzoek van den Procureur Generaal, die voor grondslag van zijn pleidooi nam het jongste decreet van amnestie van President Gomez, dat vrijspraak gaf aan al de personen, die gevangen genomen waren ten tijde der omverwerping van Castro's Bestuur in December jl. Iedereen, die in arrest was wegens medeplichtigheid in de poging tot moord, werd toen op vrije voeten gesteld.

Advertentien.

Uit Holland ontving ik de treurige tijding van het overlijden van mijn broer

Dr. H. N. A. M. Nuyens:

Mr. THEOD. I. A. NUYENS.

eenige kennisgeving.

Bezoeken van rouwbeklag kunnen niet worden afgewacht.

COCKTAILS TERAPEUTICOS

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago—y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Las grasas que el aceite de hígado de bacalao contiene, aparte de su poderosa facultad de nutrir, no poseen ningun valor terapéutico—y los otros elementos naturales que son parte de su composición orgánica, existen en cantidades tan infinitamente pequeñas, que es imposible que ninguno de ellos pueda ejercer en el sistema cualquier efecto terapéutico.

Es evidente pues—que el aceite de bacalao es un alimento y no una medicina y que todas sus virtudes alimenticias están en las grasas que entran en su composición—y por consiguiente todas las preparaciones que pretenden estar hechas de los principios activos del aceite y que se ofrecen como sus sustitutos, son productos fraudulentos de la especulacion mercantil y del charlatanismo. Dichos preparados no contienen ninguna de las propiedades nutritivas y reconstituyentes del aceite de hígado de bacalao, porque carecen de la grasa, que en la parte del aceite que nutre y alimenta—su composición tiene mucha semejanza con la de los COCKTAILS—y su uso puede en ocasiones causar perjuicios considerables á los enfermos por la gran cantidad de alcohol que invariablemente contienen—y otras substancias narcóticas, como el sulfato de estricnina.

Esas preparaciones, que se dicen contener los principios activos del aceite de hígado de bacalao, son especialmenente peligrosas para las criaturas, para los niños para las nóvenes y señoras, quienes por su ltaturaleza delicada y temperamendo especial no pueden resistir sin grandes quebrantos para su salud os efectos deleterios del alcohol, del la estricnina y otras substancias enérgicas.

El aceite de Hígado de Bacalao es insustituible como alimento—como un reconstituyente poderoso de la sangre, de los tejidos, de los nervios y de los huesos—y el modo más racional de administrarlo, segun lo ha probado la experiencia de más de 30 años y segun la opinion universal de los médicos, es la EMULSION DE SCOTT, que está compuesta del aceite más puro y de otros ingrediente las aumentan considerablemente que eficacia nutritiva del aceite.

Drukker :
ALFREDO F. SINTIAGO